

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО»**

Циклова комісія економіко-управлінських та соціальних дисциплін.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора коледжу
з навчально - виховної роботи

Людмила ПУСТОВОЙТ

«*26*» «*08*» 2022 року.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК6 «Сталий розвиток суспільства»

(код за ОПП і назва навчальної дисципліни)

підготовки фахового молодшого бакалавра

освітньо-професійної програми Організація обслуговування на транспорті

спеціальності 073 Менеджмент

відділення Транспорту, управління та діловодства

Робоча програма з дисципліни «Сталий розвиток суспільства» складена на основі освітньо-професійної програми з Організація обслуговування на транспорті для 4 курсу студентів спеціальності 073 Менеджмент.

РОЗРОБНИК: Лариса ЛЮБЧЕНКО викладач вищої категорії.

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії економіко-управлінських та соціальних дисциплін.

Протокол № 1 від «26» серпня 2022 р.

Голова циклової комісії Людмила САРНАВСЬКА.

Розглянуто і рекомендовано до затвердження навчально-методичною радою коледжу.

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2022 р.

Голова НМР Аліна МАРКОВА.

Зміст

1. Пояснювальна записка	4
2. Навчально-тематичний план	5
3. Календарно-тематичний план	7
4. Теми і плани лекційних занять	8
5. Теми і плани семінарських занять	9
6. Теми і питання до самостійної роботи	13
7. Методи активізації навчального процесу	14
8. Система поточного і підсумкового контролю знань	15
9. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	18
10. Рекомендована література	18
Додатки	

1. Пояснювальна записка.

Актуальність даної програми сьогодні.

Сталий розвиток суспільства у будь-якому вимірі – чи то глобальному, національному чи місцевому – виглядає сьогодні як одна з найважливіших, невідкладних і всеосяжних проблем. Здається людство вже наближається до того, щоб дати системі, детально прораховані, з точним передбаченням можливих наслідків відповіді на глобальні виклики епохи.

Програмою дисципліни «Сталий розвиток суспільства» передбачено вивчення основних питань сталого розвитку відповідно до умов міського господарювання.

Мета: формування базових знань з проблем взаємодії людини і навколишнього середовища, необхідних для прийняття рішень у подальшій професійній діяльності згідно з принципами сталого розвитку.

Завдання:

- вивчення сутності та основних понять і принципів концепції сталого розвитку суспільства;
- поняття біосфери як динамічної системи;
- основні відомості про глобальні екологічні проблеми людства ресурси і розвиток, антропогенні впливи на біосферу;
- якісні і кількісні критерії стійкості природних екосистем, розвитку і моделювання сталого розвитку суспільства;
- економічні, соціально-політичні, екологічні та етичні проблеми розвитку;
- проблеми прийняття управлінських рішень.

Процес вивчення дисципліни ВК «Сталий розвиток суспільства» спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 6. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами санітарно-гігієнічного режиму, охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки.

ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 13. Здатність до системного мислення, бути критичним та самокритичним.

б) спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Розуміння принципів і норм права та використання їх у професійній діяльності.

СК 2. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо

СК 8. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію під час вирішення професійних задач.

СК 10. Розуміння принципів психології та використання їх у професійній діяльності

Очікувані результати навчання.

РН 1. Знати свої права, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

РН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства, застосовувати і використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

РН 3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною та іноземною мовами.

РН 4. Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності у професійній діяльності.

РН 5. Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань.

РН 7. Використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для вирішення професійних задач.

РН 12. Демонструвати навички пошуку, збирання, оброблення та аналізування інформації у професійній діяльності.

РН 17. Демонструвати знання з психології, що сприяють розвитку загальної культури, для вирішення професійних задач.

№ п/п	Назва розділу	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Семін.	Самост.
1.	Сталий розвиток суспільства – глобальний виклик врядування XXI століття.	6	2		4
2.	Передумови сталого розвитку. Взаємозв'язок людини і людства з природою.	8	2	2	4
3.	Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку.	8	2	2	4
4.	Економічне зростання і сталий розвиток.	8	2	2	4
5.	Збалансований сталий розвиток України, проблеми і перспективи.	8	2	2	4
6.	Національні, групові, приватні інтереси і сталий розвиток.	8	2	2	4
7.	Соціальна мобілізація для збалансованого місцевого розвитку.	6	2		4
8.	Науковий та освітній виміри збалансованого розвитку суспільства.	8	4		4
Всього		60	18	10	32

3. Календарно-тематичний план дисципліни

№	Назва розділу	Кількість годин
---	---------------	-----------------

п\п		Всього	Лекції	Семін.	Самост.
1	Сталий розвиток суспільства – глобальний виклик врядування ХХІ століття.	6	2		4
2					
3	Передумови сталого розвитку. Взаємозв'язок людини і людства з природою.	6	2		4
4	Семінар. Передумови сталого розвитку.	2		2	
5	Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку.	6	2		4
7	Семінар. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку.	2		2	
8	Економічне зростання і сталий розвиток.	6	2		4
9	Семінар. Економічне зростання і сталий розвиток.	2		2	
10	Збалансований сталий розвиток України, проблеми і перспективи.	6	2		4
11	Семінар. Збалансований сталий розвиток України, проблеми і перспективи.	2		2	
12.	Національні, групові, приватні інтереси і сталий розвиток.	6	2		4
13.	Семінар. Національні, групові, приватні інтереси і сталий розвиток.	2		2	
14	Соціальна мобілізація для збалансованого місцевого розвитку.	6	2		4
16	Науковий та освітній виміри збалансованого розвитку суспільства.	2	2		
17	Створення наукового потенціалу сталого розвитку.	6	2		4
Всього		60	18	10	32

4. Теми і плани лекційних занять.

Тема. «Сталий розвиток суспільства – глобальний виклик врядування ХХІ століття».

План

1. Актуальність проблеми сталого розвитку.
2. Причини виникнення ідей сталого розвитку.
3. Сутність сталого розвитку.

Література: Л-1.Розділ 1. ст.17-25.

Тема. Передумови сталого розвитку.

План

1. Передумови сталого розвитку.
2. Взаємозв'язок людини і людства з природою.
3. Основні засади нового управління.

Література: Л-1.Розділ 1. ст.28-37.

Тема. «Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку».

План

1. Система Організації Об'єднаних Націй.
2. Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992р.)
3. Саміт тисячоліття.
- 4.Світовий саміт зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002 р.).
5. Саміт ООН з питань Цілей розвитку тисячоліття (2010р.)

Література: Л-1. Розділ 2. ст.49-72.

Тема. «Економічне зростання і сталий розвиток».

План

1. Економічний розвиток та економічне зростання.
2. Фактори економічного зростання і сталий розвиток.
3. Теорії сталого розвитку.
4. Слабка та сильна стійкість.
5. Індикатори сталого розвитку.

Література: Л-1.Розділ 3. ст.83-101.

Тема. «Збалансований сталий розвиток України, проблеми і перспективи».

План

1. Проблеми сучасного економічного розвитку України.
2. Цілі розвитку тисячоліття та Україна.
3. Національні особливості переходу України на шлях сталого розвитку.
4. Індикатори сталого розвитку в Україні.

Література: Л-1.Розділ 8. ст.231-245.

Тема. «Національні, групові, приватні інтереси і сталий розвиток».

План

1. Розбіжності інтересів у глобалізованому просторі.
2. Конфлікт між окремими групами інтересів у сучасному світі.
3. Перспективи подолання конфлікту інтересів.
4. Роль громадського суспільства.

Література: Л-1.Розділ 7. ст.205-214.

Тема. «Соціальна мобілізація для збалансованого місцевого розвитку».

План

1. Роль громад у розвитку суспільства.
2. Соціальна мобілізація.
3. Складові елементи соціальної мобілізації.
4. Механізм впровадження соціальної мобілізації.
5. Проект «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку».
6. Проект «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду».
7. Проекти «Програма розвитку та інтеграції Криму» і «Чорнобильська програма відродження та розвитку».

Література: Л-1.Розділ 9. ст.259-285.

Тема. «Науковий та освітній виміри збалансованого розвитку суспільства».

План

1. Роль науки та освіти у визначенні засад сталого розвитку.
2. Зміцнення наукової бази з метою сталого розвитку і нового управління.
3. Розширення наукового знання про систему Земля.
4. Вдосконалення довгострокових наукових оцінок і прогнозів.

Література: Л-1. Розділ 6. ст.183-189.

Тема. «Створення наукового потенціалу сталого розвитку».

План

1. Створення наукового потенціалу.
2. Переорієнтація освіти та сталий розвиток.
3. Розширення поінформованості населення.

Література: Л-1. Розділ 6. ст.183-198.

5. Теми і плани семінарських занять.

Семінарське заняття №1

Тема. «Сталий розвиток суспільства – глобальний виклик врядування XXI століття».

План

1. Актуальність проблеми сталого розвитку.

2. При чини виникнення ідей сталого розвитку.
3. Сутність сталого розвитку.
4. Передумови сталого розвитку.
5. Взаємозв'язок людини і людства з природою.
6. Основні засади нового управління

Питання для дискусії.

1. Чим викликана актуальність проблеми сталого розвитку?
2. Які основні чинники стимулювали появу ідей сталого розвитку?
3. Розкрийте зміст поняття “глобалізація”.
4. Охарактеризуйте вплив глобалізації на процес сучасного світового розвитку.
5. Яким чином пов'язана глобалізація з появою і еволюцією ідей сталого розвитку?
6. Які глобальні проблеми становлять найбільшу загрозу для сталого розвитку людської цивілізації?
7. Розкрийте зміст поняття “сталий розвиток”.
8. На яких засадах розробляються стратегії сталого розвитку?
9. У чому виявляється відставання адаптації систем управління від темпів змін у сучасному світі?
10. Якими є головні передумови реалізації ідей сталого розвитку суспільства на різних рівнях управління?
11. У чому полягає об'єктивна обумовленість сталого розвитку?
12. У чому полягає потрійна єдність сутнісних начал людини, і яку роль вона відіграє у розвитку біосфери?
13. Розкрийте головну мету сталого розвитку суспільства та основні його цілі.
14. На яких засадах має будуватися нове управління, що покликане забезпечити сталий розвиток суспільства?

Література: Л-1. Розділ 1. ст.17-25.

Семінарське заняття №2.

Тема. «Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку».

План

1. Система Організації Об'єднаних Націй.
2. Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992 р.)
3. Саміт тисячоліття.
4. Цілі розвитку тисячоліття.
5. Світовий саміт зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002 р.).
6. Саміт ООН з питань Цілей розвитку тисячоліття (2010 р.)

Питання для дискусії.

1. Якими є основні негативні наслідки розвитку світу?
2. Що є метою ООН?
3. Чим викликане підвищення ролі ООН в сучасному світі?
4. Охарактеризуйте структуру ООН у контексті її відповідності завданням переходу до сталого розвитку.
5. Розкрийте функціональне призначення спеціалізованих установ ООН.

6. Охарактеризуйте результати Конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992 р.).
7. Яка роль відведена «Порядку денному на XXI століття»?
8. Розкрийте основні принципи Декларації Ріо.
9. Охарактеризуйте значення Всесвітньої зустрічі на вищому рівні зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002 р.).
10. Визначіть сутність концепції сталого розвитку суспільства.
11. Розкрийте зміст Плану виконання рішень, прийнятого в Йоганнесбурзі.
12. У чому полягають основні завдання щодо подолання бідності?
13. У чому полягають основні завдання щодо заміни несталих моделей споживання та виробництва?
14. Які основні завдання охорони та раціонального використання природної ресурсної бази?
15. Якими є основні засоби здійснення Плану виконання рішень?

Література: Л-1. Розділ 2. ст.64-72.

Семінарське заняття №3.

План

Тема. «Економічне зростання і сталий розвиток».

1. Економічний розвиток та економічне зростання
2. Фактори економічного зростання і сталий розвиток.
3. Теорії сталого розвитку.
4. Слабка та сильна стійкість.
5. Індикатори сталого розвитку.

Питання для дискусії.

1. Що таке економічний розвиток та економічне зростання, які їхні критерії?
2. Що таке фактори економічного зростання?
3. Назвіть класичні та новітні фактори економічного розвитку.
4. Коли співпадають фактори економічного розвитку і економічного зростання?
5. Які основні форми має капітал в теорії сталого розвитку?
6. Поясніть сутність «слабкої» та «сильної стійкості».
7. Розкрийте сутність концепції «критичного природного капіталу».
8. Навіщо потрібні індикатори сталого розвитку?
9. Коли була розроблена перша система індикаторів сталого розвитку та яка її структура?
10. Які критерії визначення показників сталого розвитку?
11. Назвіть основні теми в системі індикаторів 2007 р.
12. Які теми, підтеми та показники економічних індикаторів сталого розвитку третьої редакції?

Література: Л-1. Розділ 3. ст.83-101.

Семінарське заняття № 4.

План

Тема. «Збалансований сталий розвиток України, проблеми і

перспективи».

1. Проблеми сучасного економічного розвитку України.
2. Цілі розвитку тисячоліття та Україна.
3. Національні особливості переходу України на шлях сталого розвитку.
4. Індикатори сталого розвитку в Україні.

Питання для дискусії.

1. Охарактеризуйте основні проблеми економічного та соціального розвитку в Україні.
2. Як реалізуються ЦРТ в Україні?
3. Охарактеризуйте стан економічного розвитку України на даному етапі.
4. Якими є внутрішні чинники необхідності переходу до сталого розвитку в Україні?
5. Визначіть основні чинники сталого розвитку для України.
6. Розкрийте національні особливості переходу України до сталого розвитку.
7. Якими є основні завдання в економічній сфері при переході до сталого розвитку?
8. Які індекси, категорії політики, індикатори та показники складають економічний вимір сталого розвитку в Україні?
9. Які категорії політики, індикатори та показники складають екологічний вимір сталого розвитку в Україні?
10. Які категорії політики, індикатори та показники складають соціальний та інституційний виміри сталого розвитку в Україні?
11. Які відмінності сталого розвитку регіонів України?

Література: Л-1. Розділ 8. ст.231-245.

Семінарське заняття №5.

План

Тема. «Національні, групові, приватні інтереси і сталий розвиток».

1. Проблеми сучасного економічного розвитку України.
2. Цілі розвитку тисячоліття та Україна.
3. Національні особливості переходу України на шлях сталого розвитку.
4. Індикатори сталого розвитку в Україні
5. Розбіжності інтересів у глобалізованому просторі
6. Конфлікт між окремими групами інтересів у сучасному світі.
7. Перспективи подолання конфлікту інтересів.
8. Роль громадського суспільства.

Питання для дискусії.

1. У чому полягають причини розбіжності інтересів різних країн, спільнот, корпорацій, верств населення щодо сталого розвитку?
2. Якими є протиріччя між окремими групами інтересів у сучасному глобалізованому світі?
3. Що таке національні інтереси і якими чинниками вони визначаються?
4. У чому полягає протиріччя між економічно розвиненими країнами та країнами, що розвиваються?

5. У чому полягає протиріччя між надвеликими регіональними ринками?
6. У чому полягає протиріччя між національними державами і ТНК?
7. У чому суть протиріччя між різними верствами населення?
8. Якими засобами можуть долатися конфлікти інтересів?
9. Що означає термін «громадянське суспільство»?
10. Яку роль відіграє громадянське суспільство в узгодженні інтересів різних верств населення?
11. Якою є роль громадських неурядових організацій національного та міжнародного рівня у реалізації групових інтересів?
12. Яку роль відіграє соціальне партнерство у переході до сталого розвитку?
13. Яка роль у сталому розвитку суспільства належить місцевому самоврядуванню?
14. Якою є роль окремих верств населення у сталому розвитку суспільства: жінок, молоді, робітників, бізнесових і промислових кіл, науково-технічних працівників, фермерів?
15. Охарактеризуйте діяльність учасників руху радикального протесту противників глобалізації.

Література: Л-1. Розділ 7. ст.205-214.

6. Теми і питання для самостійної роботи студентів.

Тема. «Сталий розвиток суспільства – глобальний виклик врядування ХХІ століття». (4 год.)

1. Теоретико- методологічні аспекти сталого розвитку
2. Причини виникнення ідеї сталого розвитку: історико-політичний аспект.
3. Світовий досвід упровадження механізмів сталого розвитку.

Література: Л-2, ст.6-20.

Форма контролю: опитування, перевірка рефератів/конспекту.

Тема. Передумови сталого розвитку. (4 год.)

1. Передумови реалізації ідей сталого розвитку суспільства на різних рівнях управління.
2. Головна мета сталого розвитку суспільства та основні його цілі.
3. Засади будівництва нового управління для забезпечення сталого розвитку суспільства.

Література: Л-1.Розділ 1. ст.17-25. Л-2. ст.6-20.

Форма контролю: опитування, перевірка рефератів/конспекту.

Тема. «Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку». (4 год.)

1. Взаємозв'язок між концепцією сталого розвитку та Цілями розвитку тисячоліття.
2. Основні тенденції у досягненні ЦРТ.
3. Причини відставання у досягненні Цілей розвитку тисячоліття.
4. Роль знань та кваліфікацій трудових ресурсів у переході на засади

сталого розвитку.

5. Аналіз змін в економічних показниках сталого розвитку, що пропонуються ООН.
6. Порівняльна система показників сталого розвитку, що пропонуються ООН та ЄС.

Література: Л-1.Розділ 2. ст.64-72.

Форма контролю: опитування, перевірка рефератів/конспекту.

Тема. «Економічне зростання і сталий розвиток». (4 год.)

1. Відповідність моделі економіки України принципами сталого розвитку.
2. Особливості переходу України на шлях сталого розвитку у порівнянні з розвиненими країнами.
3. Зелена економіка у сталому розвитку.
- 4.Перспективи розвитку зеленої економіки в Україні.

Література: Л-2, ст.65-71.

Форма контролю: опитування, перевірка рефератів/конспекту.

Тема. «Збалансований сталий розвиток України, проблеми і перспективи». (4 год.)

1. Проблеми сучасного економічного розвитку України.
2. Національні особливості переходу України на шлях сталого розвитку.

Література: Л-1. Розділ 8. ст.231-245.

Форма контролю: опитування, перевірка рефератів/конспекту.

Тема. «Національні, групові, приватні інтереси і сталий розвиток». (4 год.)

1. Національні інтереси і сталий розвиток.
- 2.Громадське суспільство і соціальне партнерство.

Література: Л-1. Розділ 7. ст.205-214.

Форма контролю: опитування, перевірка рефератів/конспекту.

Тема. «Соціальна мобілізація для збалансованого місцевого розвитку». (4 год.)

1. Роль місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у реалізації сталого розвитку за участі громад.
2. Причини зростання ролі громад у сталому розвитку суспільства.
3. Проблеми та недоліки діяльності громад в Україні.
4. Фактори успішного вирішення місцевих проблем за участі громад.

Література: Л-1. Розділ 9. ст.259-285. Л-3.Ст.33-48.

Форма контролю: опитування, перевірка рефератів/конспекту.

Тема. «Науковий та освітній виміри збалансованого розвитку суспільства». (4 год.)

1. Роль працівників науки у реалізації сталого розвитку.
2. Сталий розвиток і освіта.
3. Сталий розвиток і правова культура громадян.

Література: Л-1.Розділ 6. ст.183-189.

Форма контролю: опитування, перевірка рефератів/конспекту.

7. Методи активізації навчального процесу.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни застосовуються наступні методики: класичні лекції, лекції проблемного характеру, семінарські заняття, семінари-дискусії; повідомлення за темою (усна доповідь), виконання студентами тестових завдань, міні – лекції, презентації, реферування; індивідуальні консультації для студентів.

8. Система поточного і підсумкового контролю знань.

Поточний контроль: усне/письмове опитування, самостійна робота, презентація (представлення виконаного завдання); тестові завдання, доповіді, перевірка рефератів, конспектів.

Підсумковим контролем є проведення заліку.

Питання для самоконтролю на залік:

1. Поясніть чим викликана актуальність проблеми сталого розвитку?
2. Назвіть основні чинники, що стимулювали появу ідей сталого розвитку.
3. Розкрийте зміст поняття «глобалізація».
4. Охарактеризуйте вплив глобалізації на процес сучасного світового розвитку.
5. Поясніть яким чином пов'язана глобалізація з появою і еволюцією ідей сталого розвитку.
6. Назвіть глобальні проблеми, що становлять найбільшу загрозу для сталого розвитку людської цивілізації.
7. Розкрийте зміст поняття «сталий розвиток».
8. Поясніть на яких засадах розробляються стратегії сталого розвитку.
9. Охарактеризуйте у чому виявляється відставання адаптації систем управління від темпів змін у сучасному світі?
10. Визначте головні передумови реалізації ідей сталого розвитку суспільства на різних рівнях управління.
11. Розкрийте сутність об'єктивної обумовленості сталого розвитку.
12. Поясніть у чому полягає потрійна єдність сутнісних начал людини, і яку роль вона відіграє у розвитку біосфери?
13. Розкажіть, що є предметом вивчення науки «демографії»?
14. Визначте у чому полягає небезпека великого розриву у рівнях споживання на душу населення між розвиненими країнами та країнами,

- що розвиваються?
15. Розкрийте зміст поняття «екологічний відбиток».
 16. Розкрийте зміст поняття «техносфера».
 17. Розкрийте зміст поняття «екосфера».
 18. Розкрийте зміст поняття «ноосфера».
 19. Розкрийте головну мету сталого розвитку суспільства та основні його цілі.
 20. Дайте пояснення на яких засадах має будуватися нове управління, що покликане забезпечити сталий розвиток суспільства.
 21. Розкажіть про основні негативні наслідки розвитку світу.
 22. Поясніть чим викликане підвищення ролі ООН в сучасному світі?
 23. Охарактеризуйте структуру ООН у контексті її відповідності завданням переходу до сталого розвитку.
 24. Розкрийте функціональне призначення спеціалізованих установ ООН.
 25. Охарактеризуйте результати Конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992р.)
 26. Поясніть роль «Порядку денному на ХХІ століття»?
 27. Розкрийте основні принципи Декларації Ріо.
 28. Охарактеризуйте значення Всесвітньої зустрічі на вищому рівні зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі.
 29. Визначте сутність концепції сталого розвитку суспільства.
 30. Розкрийте зміст Плану виконання рішень, прийнятого в Йоганнесбурзі.
 31. Охарактеризуйте основні завдання щодо заміни несталих моделей споживання та виробництва.
 32. Розкрийте зміст основних завдань охорони та раціонального використання природної ресурсної бази.
 33. Охарактеризуйте економічний розвиток та економічне зростання, та їх критерії.
 34. Поясніть, що таке фактори економічного зростання?
 35. Назвіть класичні та новітні фактори економічного розвитку.
 36. Поясніть коли співпадають фактори економічного розвитку і економічного зростання.
 37. Назвіть основні форми капіталу в теорії сталого розвитку.
 38. Поясніть сутність «слабкої» та «сильної стійкості».
 39. Розкрийте сутність концепції «критичного природного капіталу».
 40. Навіщо потрібні індикатори сталого розвитку?
 41. Коли була розроблена перша система індикаторів сталого розвитку та яка її структура?
 42. Поясніть критерії визначення показників сталого розвитку.
 43. Назвіть основні теми в системі індикаторів 2007р.
 44. Охарактеризуйте основні проблеми економічного зростання та соціального розвитку в Україні.
 45. Розкажіть як реалізуються ЦРТ в Україні?
 46. Охарактеризуйте стан економічного розвитку України на даному етапі.
 47. Поясніть якими є внутрішні чинники необхідності переходу до сталого розвитку в Україні?
 48. Визначте основні чинники сталого розвитку для України.

49. Розкрийте національні особливості переходу України до сталого розвитку.
50. Охарактеризуйте основні завдання в економічній сфері при переході до сталого розвитку.
51. Назвіть індекси, категорії політики, індикатори та показники складають економічний вимір сталого розвитку в Україні.
52. Визначте відмінності сталого розвитку регіонів України.
53. У чому полягають причини розбіжності інтересів різних країн, спільнот, корпорацій верст населення до сталого розвитку?
54. Якими є протиріччя між окремими групами інтересів у сучасному глобалізованому світі?
55. Поясніть що таке національні інтереси і якими чинниками вони визначаються?
56. Розкрийте протиріччя між економічно розвиненими країнами та країнами, що розвиваються.
57. Поясніть протиріччя над великими регіональними ринками.
58. Назвіть протиріччя між національними державами та ТВК.
59. Поясніть суть протиріччя між різними верстами населення.
60. Розкрийте якими засобами можуть долатися конфлікти інтересів?
61. Охарактеризуйте термін «громадянське суспільство».
62. Назвіть роль громадянського суспільства в узгодженні інтересів різних верств населення.
63. Поясніть роль громадянських неурядових організацій національного та міжнародного рівня у реалізації.
64. Поясніть роль у сталому розвитку суспільства належить місцевому самоврядуванню.
65. Назвіть роль окремих верств населення у сталому розвитку суспільства: жінок, молоді, робітників, бізнесових і промислових кіл, науково-технічних працівників, фермерів.
66. Охарактеризуйте діяльність учасників руху радикального протесту противників глобалізації.
67. Роль належить громадам у розвитку суспільства.
68. Розкрийте зміст поняття соціальна мобілізація та поясніть її механізм.
69. Розкрийте механізм залучення громади до активної участі у місцевому самоврядуванні.
70. Для вирішення яких проблем є ефективним метод соціальної мобілізації?
71. Охарактеризуйте фактори впливу на використання соціальної мобілізації.
72. Поясніть як залучити громади до дієвої участі у процесі територіального розвитку?
73. Поясніть як в Україні здійснюється залучення громад до управління?
74. Розкажіть що таке асоціація (спілки) громад і коли вони починають створюватись?
75. Поясніть чому не можна вирішити всі місцеві проблеми за допомогою інструменту соціальної мобілізації?
76. Поясніть основні цілі та механізм реалізації проекту МПВСР.

77. Назвіть основні цілі та механізм реалізації проекту МРГ?
78. Назвіть основні галузі суспільного життя які сьогодні потребують вироблення нових наукових знань?
79. Розкрийте у чому полягає небезпека відставання науки від потреб переходу суспільства на засади сталого розвитку?
80. Охарактеризуйте завдання ,що постають перед вітчизняною наукою у зв'язку з розробкою концепції сталого розвитку в Україні
- 81.Розкажіть як має бути зміцнена наукова база сталого розвитку і нового управління?
- 82.Поясніть з чим пов'язана необхідність розширення наукового знання про систему Земля?
83. Поясніть яким чином може бути створений науковий потенціал, необхідний для забезпечення сталого розвитку?
84. Назвіть основні напрями переорієнтації освіти на сталий розвиток.
85. Охарактеризуйте яку роль відіграє інформованість населення з питань сталого розвитку.

9. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Оцінювання знань за 4-бальною системою та національною шкалою.

Оцінка «5» (відмінно, високий рівень) ставиться тоді коли студент: вільно і творчо володіє матеріалом, визначеним програмою, має діалектичне мислення; аргументовано, науково аналізує актуальні питання сталого розвитку суспільства.

Вміє використовувати різноманітні джерела знань, систематично поповнює знання, вміє застосовувати знання з основних питань Сталого розвитку суспільства при вирішенні професійних питань з екології. Уміє вдаватися до діалогу, доводити власну громадську та світоглядну позицію. Виконав 95% обсягу самостійної роботи. Брав участь у конференціях, семінарах, олімпіадах, в проведенні соціальних досліджень з питань сталого розвитку суспільства.

За підсумками тестування правильно відповідає на 95-85 % питань.

Оцінка «4» (добре, достатній рівень) ставиться тоді коли студент: добре володіє матеріалом, але має незначні ускладнення при відповіді; потребує незначної допомоги викладача при виборі напрямку відповіді та допускає незначні помилки, неточна аргументація; оцінювання соціальних досліджень з питань Сталого розвитку суспільства більш емоційне ніж наукове. Має незначні труднощі при діалоговій бесіді і доказах власної думки. Виконав 85% обсягу самостійної роботи. За підсумками тестування правильно відповідає на 75-85% питань.

Оцінка «3» (задовільно, середній рівень) ставиться тоді коли студент: користується лише окремими знаннями дисципліни, порушує логіку відповіді, відповідь недостатньо самостійна, допускаються суттєві помилки в знаннях та поясненні питань дисципліни; оцінювання соціальних досліджень з питань сталого розвитку суспільства лише емоційне; викладач постійно коректує відповідь студента, мова спрощена. Студенту важко підтримувати бесіду, не вистачає доказів для обґрунтування власного погляду. Виконав не менше 65% обсягу самостійної роботи. За підсумками тестування правильно відповідає на

55-65 % питань.

Оцінка «2» (незадовільно, початковий рівень) ставиться тоді коли студент: не володіє необхідними знаннями з предмету та практичними навичками дисципліни. Виконав менше 45% обсягу самостійної роботи, або зовсім не виконав самостійної роботи. За підсумками тестування правильно відповідає на 20-45% питань.

10. Рекомендована література.

Основна.

1. Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мельник Л.Г., Ракоїд О.О. Стратегія сталого розвитку: Підручник .За редакцією професора В.М. Боголюбова Київ: ВЦ НУБПУ, 2018. 446 с.
2. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально методичний посібник. Київ: ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с.
3. А. Садовенко, Л. Масловська, В. Серета, Т. Тимочко. Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник 2 вид. Київ; 2011. 392с.
4. Стан виконання в Україні положень «Порядку денного на ХХІ століття» (2002-2012) За ред. Руденко Л.Г. — К. : Академперіодика, 2014. - 359 с.

Додаткова.

1. Національна парадигма сталого розвитку України за заг. ред. акад. НАН України, д.т.н., проф., заслуженого діяча науки і техніки України Б. Є. Патона. – Вид. 2-ге, переробл. і доповн. – К. : Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2016. – 72 с.
2. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко. Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕНЕЙ», 2015. – 256 с.
3. Указ Президента України №722/2019. «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». URL:

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт ПРООН // <http://www.un.org/ru/ga/undp/>.
2. http://msdp.undp.org.ua/data/publications/rozvytok_suspilstva_undp.pdf
3. http://www.idss.org.ua/monografii/2016_Stan_Vykonannya.pdf
4. <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>
5. <https://auc.org.ua/sites/default/files/library/1plangrweb.pdf>

Додатки.

(зразки можливих різнорівневих видів контролю отриманих знань)

Теми доповідей.

1. Взаємозв'язок між концепцією сталого розвитку та Цілями розвитку

- тисячоліття.
2. Порівняльна характеристика змісту та результатів конференцій у Ріо-де-Жанейро (1992р.) та в Йоганнесбурзі (2002 р.).
 3. Порівняльна характеристика Порядку денного на ХХІ ст. та Плану виконання рішень.
 4. Основні тенденції у досягненні Цілей розвитку тисячоліття.
 5. Порівняльна характеристика Декларації Ріо та Йоганнесбурзької Декларації зі сталого розвитку.
 6. Причини відставання у досягненні Цілей розвитку тисячоліття.
 7. Основні причини невдач у реалізації концепції сталого розвитку та досягненні Цілей розвитку тисячоліття

Приклад різнорівневого тестового завдання.

Початковий рівень – по 0,5 бала

1. Для якої з наведених організацій головною метою є здійснення досліджень з екологічних проблем:
 - а) Паризький клуб
 - б) Римський клуб
 - в) Лондонський клуб.
2. Представницьким органом ООН є:
 - а) Генеральна Асамблея
 - б) Рада безпеки
 - в) Секретаріат
 - г) ЕКОСОП.
3. Визначте тип організації, до якої належить ООН:
 - а) галузева
 - б) універсальна
 - в) регіональна
 - г) закрита.
4. ООН була заснована в:
 - а) 1919 р.
 - б) 1945 р.
 - в) 1949 р.
 - г) 1958 р.

Середній рівень – по 0,5 балів

5. Визначте головну мету утворення ООН:
 - а) розвиток дружніх відносин між націями на ґрунті поважання принципу рівності і самовизначення народів.
 - б) міжнародне співробітництво з вирішення проблем економічного, соціального, культурного й гуманітарного плану.
 - в) підтримка міжнародного миру та безпеки.
 - г) формування центру узгодження зусиль націй для досягнення спільних цілей.
6. Головними органами ООН є (визначте цілком правильну добірку):
 - а) Генеральна Асамблея, Рада безпеки, ЮНКТАД, ЮНЕСКО, Міжнародний суд, Рада з опіки.
 - б) Генеральна Асамблея, Рада безпеки, ЮНЕСКО, ЕКОСОП, МВФ, Секретаріат .
 - в) Генеральна Асамблея, Рада безпеки, ЮНКТАД, ЮНІДО, Міжнародний суд, Секретаріат.
 - г) Генеральна Асамблея, Рада безпеки, ЕКОСОП, Міжнародний суд, Рада з опіки, Секретаріат.

д) Генеральна Асамблея, Рада безпеки, ЮНКТАД, ЕКОСОП,
Міжнародний суд, Секретаріат.

Достатній рівень – 1 бал

7. Виберіть у списку, які проблеми можуть бути віднесені до глобальних та наведіть ті проблеми які тут відсутні.

а) які не можуть бути вирішені окремими країнами.

б) які стосуються не тільки окремих людей, а й всього людства.

в) які охоплюють всі сторони життя людей, Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку.

г) які вирішуються на рівні певного регіону.

д) всі відповіді правильні.

е) правильні відповіді: а), б), в).

Приклади глобальних проблем ?

Високий рівень -1 бал

8. Поясніть чи є відмінності у «Порядку денному на XXI століття» і «Цілях сталого розвитку України на період до 2030 року»? Аргументи.